

הַיְאוּשׁ שְׁבַא בְּתוֹךְ הַלֵּב הוּא בְּעֵצְמוֹ מוֹרָה עַל מְרֻדוֹת פְּנִימִית עֲדִינָה, הַנּוֹבְעֵת מִתּוֹךְ הַכָּרָה עֲלִיּוֹנָה שֶׁל

מוֹסֵר וְשֶׁל קִדְשָׁה.

עַל כֵּן רְאוּי הוּא שֶׁהַיְאוּשׁ בְּעֵצְמוֹ יִחַזַּק לִבּוֹ שֶׁל אָדָם, שֶׁלֹּא יִפְחַד, וְיָשׁוּב מִכָּל חַטָּא בְּתִשׁוּבָה מְלֵאָה שְׁלוֹה וְאִמְץ רוּחַ.

וַיֵּרָא וְהָנָה הַסֵּנָה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ וְגו'. וּבַמְדַרְשׁ (פ' ב') דְּסֵנָה מִשַּׁל עַל יִשְׂרָאֵל, וְעוֹד שֶׁם דְּכִמּוֹ הַסֵּנָה שֶׁפֶל מְכַל הָאֵילָנוֹת כֵּן הָיוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁפֶלִים וִירוּדִים לְמִצְרַיִם. וַיֵּשׁ לְפָרֵשׁ שֶׁפֶלִים בְּעֵינֵי עֲצָמָם, וְעַ"כּ אֵף שֶׁהִי אוֹתוֹ הַדּוֹר בְּמִצְבַּר רֵעַ מְאוּד וּבְמִ"ט שְׁעָרֵי טוֹמָאָה מִ"מ זָכוּ לְגֵאוּלָּה מִהַשִּׁי"ת כְּמִ"שׁ אֲנִי אֶת דְּכָא אֲשַׁכּוּן וְקוֹל דּוּדֵי דוֹפֵק. וְכֵן יֵשׁ לְפָרֵשׁ טַעֲנַת מִשֶּׁה רִבִּינוּ עִ"ה מִי אֲנִכִי כִי אֵלֶךְ אֶל פְּרַעֲזָה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי מִצְרַיִם, וְהַשִּׁי"ת הִשִּׁיבוּ כִי אֵהִי עִמָּךְ וְזֶה לְךָ הָאוֹת כִּי אֲנִכִי שֶׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹקִים עַל הָהָר הַזֶּה. כִּי מִשֶּׁה רִבִּינוּ עִ"ה מִחַמַּת עֲנוּתוֹ הִתִּירָה שֶׁהִי עֲנוּ מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עִ"פ הָאֲדָמָה, שֶׁפִּירְשִׁי (בְּמַדְבַּר י"ב ג') שֶׁפֶל וְסַבְלָן, לֹא הִי יָכוֹל לְצִיֵּר בְּנַפְשׁוֹ שֶׁהַשִּׁי"ת יֵהִי עִמּוֹ, עַ"כּ אָמַר מִי אֲנִכִי שֶׁפֶל אֲנֻשִׁים רֹעֵה צֶאֱן כִי אֵלֶךְ אֶל פְּרַעֲזָה מֶלֶךְ גְּדוֹל. וְאָמַר עוֹד וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי, כִי עִם חֲכָם וְנִבּוֹן הַגּוֹי הַגְּדוֹל הַזֶּה וְלֹא יִחְשִׁיבוּ אוֹתִי לְלַכַּת אַחֲרַי אֶל אֶרֶץ עַמִּים גְּדוֹלִים וְעֲצוּמִים מֵהֶם כְּמִ"שׁ הַרְמַבֵּן. וְהַשִּׁי"ת הִשִּׁיבוּ כִי אֵהִי עִמָּךְ, הֵינּוּ שֶׁמִּחַמַּת זֶה עֲצָמוֹ שֶׁאַתָּה שֶׁפֶל בְּעֵינֶיךָ אֵהִי עִמָּךְ. וְכִבֵּר דְּבַרְנוּ בְּהַפְרֵשׁ בֵּין אַתָּךְ לְעִמָּךְ שֶׁעִמָּךְ מִשְׁמַע בְּדוּמָה וְשׁוֹה לְךָ, דוּמָה לְמָה שֶׁנֶּאֱמַר לְאַהֲרֹן לְמָה אֶתָּה בּוֹשׁ לִכְךָ נִבְחַרְתָּ שֶׁפִּירְשׁ הָאֲרִיזוֹל לִכְךָ נִבְחַרְתָּ מִחַמַּת זֶה עֲצָמוֹ שֶׁאַתָּה בּוֹשׁ. וְזֶה לְךָ הָאוֹת כִּי אֲנִכִי שֶׁלַחְתִּיךָ, הֵינּוּ מִרְאָה הַסֵּנָה שְׁמוּרָה בְּשִׁבְלֵי שְׁפִלוֹת יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי עֲצָמָם כְּמוֹהֶם כְּמוֹךְ בְּשִׁבְלֵי עֵינֶיךָ זֶה אֲנִכִי שֶׁלַחְתִּיךָ, וְיִדּוּעַ שֶׁכַּח הַמְשַׁלַּח בְּשִׁלְיָח וְשִׁלּוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתָהּ, וְעוֹד זֹאת בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹקִים עַל הָהָר הַזֶּה אֵף שֶׁהוּא שֶׁפֶל שְׁבַתְרִים וְכַבְשִׁ"ס מְגִילָה (כ"ט). כּוֹלְכֶם בְּעֵלֵי מוֹמִים אַתֶּם אֲצֵל סִינֵי, כִּי מִחַמַּת שְׁפִלוֹתוֹ זֶה לְכָל אֵלֶּה.

זֶה כְּמָה אֲנִי נִלְחָם מִלְחָמָה פְּנִימִית וְרוּחַ חִזְקָה דוֹחֶפֶת אוֹתִי לְדַבֵּר עַל דְּבַר הַתְּשׁוּבָה, וְכָל רַעֲיוֹנוֹתַי רַק בָּהֶם מְרוֹכְזִים. הַתְּשׁוּבָה הִיא תּוֹפֶסֶת אֶת הַחֶלֶק הַיּוֹתֵר גְּדוֹל בְּתוֹרָה וּבְחַיִּים, עֲלֵיהָ בְּנוִיּוֹת כָּל הַתְּקוּוֹת הָאִישִׁיּוֹת וְהַצְּבָרִיּוֹת, הִיא מִצוֹת ד' שֶׁהִיא מִצַּד אֶחָד קֵלָה שֶׁבְקִלוֹת, שֶׁהִרִי הַרְהוּר תְּשׁוּבָה הוּא כְּבַר תְּשׁוּבָה, וּמִצַּד אֶחָד הִרִי הִיא קֶשֶׁה שֶׁבְקִשׁוֹת שֶׁלֹּא יִצְאָה עֲדִיין אֶל הַפּוֹעֵל בְּמִלּוּאָה בְּעוֹלָם וּבְחַיִּים.

הַנְּנִי מוֹצֵא אֶת עֲצָמֵי נוֹטָה לְחֻשׁוֹב וְלְדַבֵּר תְּמִיד רַק עַל אוֹדוֹתָהּ. הַרְבֵּה כְּתוּב בְּתוֹרָה בְּנִבְיָאִים וּבְדַבְרֵי חֲכָמִים עַל אוֹדוֹתָהּ, וְלְדוֹרְנוּ עֲדִיין הַדְּבָרִים סְתוּמִים וְצָרִיכִים בְּרוּר. הַסְּפָרוֹת, הַמְשׁוֹטְטֵת בְּכָל הַזְּוִיּוֹת שֶׁשֶׁם שִׁירָה וְחַיִּים, לֹא חִדְרָה כָּלֵל לְתוֹךְ אוֹצֵר הַחַיִּים הַנִּפְלָא הַזֶּה, אוֹצֵר הַתְּשׁוּבָה, בְּאִמַּת לֹא הַתְּחִילָה כָּלֵל לְהַתְּעַנִּין בּוֹ, לְדַעַת אֶת תְּכוֹנָתוֹ וְעֵרְכוֹ, אִפְּלוֹ מִצְדוֹ הַפְּיוּטִי, שֶׁהוּא מְלַכֵּב לְאֵין חֶקֶר, וְקוֹ"ח שֶׁלֹּא נִקְפָּה אֲצַבַּע עֲדִיין עַל דְּבַר צְדוֹ הַמְעֻשִׁי, בִּיחּוּד בְּמָה שֶׁנוֹגַע לְמִצְבֵי הַחַיִּים הַחֲדָשִׁים שֶׁלָּנוּ.

אֲנִכִי הַנְּנִי נִדְחָף מִעֲצָמוֹתַי הַפְּנִימִית לְדַבֵּר עַל דְּבַר הַתְּשׁוּבָה. וְהַנְּנִי נִסְלַד בְּעֲצָמֵי מִמְחַשְׁבֵּתִי: הִרְאוּ אֲנִכִי לְדַבֵּר עִ"ד הַתְּשׁוּבָה? כְּתוּבו עִ"ד הַתְּשׁוּבָה גְּדוֹלֵי הַדּוֹרוֹת שֶׁעֲבָרוּ, הַנְּבִיאִים וְהַחֲכָמִים הַיּוֹתֵר טְהוּרִים, הַחֲסִידִים הַיּוֹתֵר גְּדוֹלִים, וְאֵיךְ אוֹכֵל אֲנִכִי לְהַתִּיצֵב בְּקֶהֱלָם? אֲבָל לֹא תוֹכֵל כָּל חוֹלְשָׁה בְּעוֹלָם לְפִטְרָנִי מִתְּבִיעֵתִי הַפְּנִימִית: מוֹכַרְחָה אֲנִי לְדַבֵּר עַל דְּבַר הַתְּשׁוּבָה, וְדוֹקָא בְּצִדָּה הַסְּפָרוֹתִי וְהַמְעֻשִׁי, לְהַבְנִת הַתְּכַן שֶׁלָּה בְּדוֹרְנוּ, וְלִהְיֶשְׁמַתָּה בְּחַיִּים, בְּחַיִּי הַפְּרֵט וּבְחַיִּי הַכָּלֵל.

הַנְּפֵשׁ. וְאָמַר עוֹד: אֵין הַחֲשִׁיבוֹת בְּנַפְשׁ שִׁיְהִי הַמֶּלֶךְ מִתְּנַגָּה, כָּל־שֶׁכֵּן בְּנִי־אָדָם אַחֲרִים זֶה אֶל זֶה. וְאָמַר, שִׁיְהִי מֶלֶךְ אֶחָד יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף מְלָכוּתוֹ, וְלִפְנֵי הָיוּ כֶּסֶף אוֹת זֶה לְמַעַלָּה מְזוֹ, וְאָמַר לָהֶם הַמֶּלֶךְ: אֵיךְ יִשְׁבְּתֶם זֶה לְמַעַלָּה מְזֵה בְּלֹא רְשׁוּתִי? וְהִשִּׁיב הָעֲלִיּוֹן: גְּדֹל יְחוּס מִשְׁפַּחְתִּי הוֹשִׁיבֵנִי מִמַּעַל לְרַעִי. וְאָמַר הַשֵּׁנִי: עֲלִיתִי עַל אֲשֶׁר תַּחְתִּי מִפְּנֵי רֵב חֲכָמְתִּי. וְעֵנָה הַשְּׁלִישִׁי: שְׁפִלוֹת נַפְשִׁי וְדְכָאוֹת לְבִי הוֹשִׁיבֵנִי תַּחְתִּיהֶם. וְהָעֲלָהוּ הַמֶּלֶךְ וְגִדְלוֹ. וְעַל זֶה נֶאֱמַר: "כִּי טוֹב

וְכַךְ כּוֹתֵב הַרְש"ר הִירֵשׁ:

"הַמְחַשְׁבָּה הַשְּׁגֵרָתִית מַה הִיא אוֹמֶרֶת? בְּבוֹא עַת הַפְּרִיחָה כְּאֲשֶׁר יִיחַשֵׁף לְעֵינָיו הָאֲבִיב בְּרִבְבוֹת צִיצִים וּפְרָחִים, אוֹ אִז נִחְגַּג בְּצִהְלָה אֶת חַג אֲבִיב הַטְּבַע, אֲשֶׁר בְּרָכוֹ ד', שֶׁהוּא גַם אֲבִיבֵנו אֲנִי.

אֲבָל הַמְסוּרֵת הַיְהוּדִית הַעֲתִיקָה מְצַבִּיעָה בְּפָנֵינוּ עַל הָאֵילָנוֹת הַקְּרָחִים עוֹד בְּעִצְמוֹן שֶׁל יְמֵי חוֹרֵף מוֹשְׁלָגִים, מִמְתִּיקָה סוּד אֵינְנוּ וְלִחְשֵׁת בְּאוֹזְנֵינוּ מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל, הֵנָּה אֵלֶּה הָאֵילָנוֹת חוֹגְגִים כְּבָר הַיּוֹם אֶת יוֹם הַתְּחֻזָּתוֹ שֶׁל הָאֲבִיב הַבָּא. מִבְּעַד לְמַעֲטָה הַקְּלִיפָה הַקְּפוּאָה הַשְּׁסוּעָה הַאֲפוּרָה הַצְּנוּנָה, שֶׁמְכַרְבֶּלֶת אֶת הָאֵילָנוֹת הָעֵרְטִילָאִיִּים מִתַּחַת לְקִלְפָּה זוֹ, הַחֲלוּ כְּבַר לְפָכוֹת בְּמִלּוּא חוֹמֵם חַיִּים חֲדָשִׁים וְרַעֲנָנִים! מַה נִּקְבִּים וִירוּדִים חֲדָרֵי בֶטֶן, הֵם דְּבָרֵי הַמוֹסֵר הַמְּאֻלָּפִים הַמְּקוּפָּלִים בְּבִשׁוּרָת אֲבִיב זוֹ, אֵלֶּיהָ נִסְכִּית מִפִּי אֵילָנוֹת הַחוֹרֵף עֲטוּפֵי הַשֶּׁלֶג הַצְּחוּר."

מַה אֲנִי לְמַדִּים מֵעֵינֵינוּ זֶה? בְּחַג זֶה, הַשְּׁוֹנָה בְּאִפְיוּנוֹ מִשְׁאֵר הַחֲגִים, אֲנַחְנוּ רּוֹכְשִׁים אֶת הַהִכָּרָה לִיְכוּלַת הַהִקְשָׁבָה לְתַהֲלִיכִים הַקּוֹרִים בְּתוֹךְ הַמִּצִּיאוֹת הַסּוֹבֶבֶת אוֹתָנוּ, אֵלֶּה שֶׁהֵם נִסְתָּרִים מֵעֵינֵינוּ כְּרַגַּע, וְאֵת פִּירוֹתֵיהֶם נִרְאֶה בְּעֵתִיד.